

Τὸ Ὅρος τῶν Ἑλαιῶν

Τὸ Ὅρος τῶν Ἑλαιῶν

Τὸ ὄρος αὐτό, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ ὑψηλότερον εἰς τὰ περίχωρα τῆς Ἱερουσαλήμ, 730 μ. ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Μεσογείου, ἀποτελεῖται ἀπὸ μίαν ὄροσειρὰν μὲ τρεῖς κορυφάς: Τὴν νότιον κορυφὴν τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Χριστοῦ, πέριξ τῆς ὁποίας συγκεντρώνονται ὅλα τὰ χριστιανικὰ προσκυνήματα τοῦ ὄρους τῶν Ἑλαιῶν. Εἰς τὴν βόρειον κορυφὴν, Mount Scopus, ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι ἐκτισμένον τὸ Ἑβραϊκὸν Πανεπιστήμιον τῆς Ἱερουσαλήμ. Τὴν μεσαίαν μὲ τὸ Νοσοκομεῖον Augusta Victoria, ἀφιερωμένον εἰς τὴν σύζυγον τοῦ Γερμανοῦ αὐτοκράτορος Βίλχεμ τοῦ Β΄. Εἰς τὰ Ἑβραϊκὰ καλεῖται Χάρ-Χαζειτίμ, Ὅρος τῶν Ἑλαιῶν.

Ἀπὸ τὸν 4ον μ.Χ. αἰῶνα, τὸ Ὅρος τῶν Ἑλαιῶν προσείλκυσε πολλοὺς Χριστιανοὺς προσκυνητὰς καὶ μοναχοὺς καὶ ἐπάνω του ἐκτίσθησαν Εὐκτήριοι Οἴκοι, ἐκκλησίαι καὶ μοναστήρια. Ἐν χριστιανικὸν ὁδοιπορικὸν τοῦ 6ου αἰῶνος ἀριθμεῖται 24 ἐκκλησίας καὶ προσκυνήματα ἐπάνω εἰς τὸ ὄρος. Σήμερον τὰ χριστιανικὰ προσκυνήματα τοῦ ὄρους τῶν Ἑλαιῶν εἶναι:

- Α) Τὸ Προσκύνημα τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Χριστοῦ
- Β) Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία τῆς Γαλιλαίας
- Γ) Τὸ Ρωσικὸν Μοναστήριον
- Δ) Ἡ Ἐκκλησία «Πάτερ ἡμῶν» καὶ τὸ προσκύνημα Dominus Flevit

Ὁ Τόπος τῆς Ἀναλήψεως

Εὐρίσκεται εἰς τὴν νότιον κορυφὴν τοῦ ὄρους τῶν Ἑλαιῶν καὶ τὸν 4ον αἰῶνα, συμφώνως πρὸς τὰς μαρτυρίας τοῦ Ἱστορικοῦ Εὐσεβίου, ἡ Ἁγία Ἑλένη ἔκτισε δυὸ Ἐκκλησίας, αἱ ὁποῖαι κατεστράφησαν τὸ 614 μ.Χ. ὑπὸ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Περσῶν. Ἐρείπια τῆς πρώτης Βασιλικῆς ὑπάρχουσι σήμερον εἰς τὴν Λατινικὴν ἐκκλησίαν τοῦ Πάτερ ἡμῶν. Ἐνταῦθα ἐδίδαξε ὁ Κύριος τὴν Κυριακὴν προσευχὴν. Ἡ δευτέρα Ἐκκλησία ἦτο μεγάλη εἰς σχῆμα ὀκταγώνου, εἰς τὸν Τόπον τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου. Μετὰ τὴν καταστροφὴν αὐτῆς ὑπὸ τῶν Περσῶν ἐπανεκτίσθη ὑπὸ τῶν Σταυροφόρων μὲ τὸ ἴδιο ὀκταγωνικὸ σχῆμα καὶ τὸ 1187 ὁ Σαλαδῖνος τὴν ἔκανε τζαμί. Ἔως σήμερον κατέχεται τὸ προσκύνημα τῆς Ἀναλήψεως ὑπὸ Μουσουλμάνου ἐφόρου. Εἶναι ἓν τετράγωνον κουβούκλιον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὑπάρχει λίθος μὲ τὸ ἀποτύπωμα τοῦ δεξιοῦ ποδὸς τοῦ Κυρίου, ποὺ ἄφησε κατὰ τὴν Ἀνάληψίν Του. Σήμερον ἔναντι τοῦ Τόπου τῆς Ἀναλήψεως τὸ Ἑλληνορθόδοξο Πατριαρχεῖον ἔκτισε μικρὸν Ναὸν πρὸς τιμὴν τοῦ γεγονότος αὐτοῦ.

Ἡ Μικρὰ Γαλιλαία

Εἰς τὴν ἰδίαν κορυφὴν τῆς Ἀναλήψεως τοῦ ὄρους τῶν Ἑλαιῶν, ἡ ὁποία λέγεται καὶ

Μικρὰ Γαλιλαία, ὑπάρχουσιν Μοναστήρια, τὰ ὁποῖα ἐκτίσθησαν κατὰ τὸν 5ον καὶ 6ον αἰῶνα. Σήμερον ὁ χῶρος ἀνήκει εἰς τὸ Ἑλληνορθόδοξον Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων καὶ σώζονται: α. Ἐκκλησία ἀφιερωμένη εἰς τοὺς Ἀποστόλους, τοὺς «Ἄνδρες Γαλιλαίους», β. ἡ Τράπεζα τοῦ Χριστοῦ καὶ γ. ὁ Ναὸς τῆς Παναγίας. Εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Ἀποστόλων, «Ἄνδρες Γαλιλαῖοι» ἔγινε ἡ πρώτη ἐμφάνισις τοῦ Κυρίου εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ τὸ ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς, μετὰ τὴν Ἀνάστασιν Του. Ὁ χῶρος τῆς πρώτης ἐμφανίσεως τοῦ Κυρίου εὐρίσκεται εἰς τὸν νάρθηκα τοῦ Ναοῦ ὑπὸ τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν. Ἐκεῖ εὐρίσκοντο οἱ ἔνδεκα μαθηταί, συμφώνως πρὸς τὸ μήνυμα τοῦ ἀγγέλου «προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθαι, καθὼς εἶπεν ὑμῖν» (Μάρκ. 16,7) «Οἱ δὲ ἔνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. Καὶ ἰδόντες Αὐτὸν προσεκύνησαν Αὐτῷ...» (Ματθ. Κη' 16-17). Στὸν ἴδιον χῶρον εὐρίσκοντο μαθηταὶ τὴν ἡμέραν τῆς Ἀναλήψεως, βλέποντες τὸν Κύριον νὰ ἀνεβαίνει εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ ἀκούοντες τοὺς ἀγγέλους, ποὺ ἔλεγαν αὐτοῖς: «Τί ἐστήκατε ἐμβλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν, οὗτος ὁ Ἰησοῦς ὁ ἀναληφθεὶς ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανόν, οὕτως ἐλεύσεται ὃν τρόπον ἐθεάσασθε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν» (Πράξ. Α,4). Τὰ λόγια αὐτὰ εἶναι γεγραμμένα εἰς τὸν περίβολον τοῦ Ναοῦ. Ὁ Ἱερὸς Ναὸς εἶναι τρίκλιτη Βασιλικὴ μὲ τρία παρεκκλήσια εἰς τὸν ὑπόγειον χῶρον, τῆς Παναγίας, τοῦ Ἁγίου Νικολάου καὶ τῆς Μαρίας Μαγδαληνῆς. Ὁ ὑπόγειος χῶρος τοῦ Ναοῦ λειτουργεῖ καὶ ὡς κοιμητήριον τῶν ἐκάστοτε Πατριαρχῶν Ἱεροσολύμων. Ἡ Τράπεζα τοῦ Χριστοῦ εἶναι ὁ χῶρος ὅπου ἐνεφανίσθη ὁ Χριστὸς εἰς τοὺς μαθητὰς Του καὶ ἔφαγε μαζί τους «ψητὸν ἰχθὺν καὶ κερήθραν καὶ μέλι». Σήμερον σχετικὴ εἰκὼν εἰς τὸν χῶρον ἀναπαριστᾷ τὸ γεγονός αὐτό. Ὁ Ἱερὸς Ναὸς τῆς Παναγίας εἶναι ὁ τόπος, ὅπου προσηύχετο καθημερινῶς ἡ Παναγία μετὰ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου. Εἰς τὸν χῶρον αὐτόν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς προσευχῆς της ἡ Παναγία ἔλαβε πληροφορίαν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου διὰ τὴν Κοίμησιν καὶ τὴν Μετάστασιν Αὐτῆς προσφέροντος αὐτῇ κλάδον φοίνικος. Κατόπιν ἡ Παναγία ἠτοίμασε τὰ τοῦ ἐνταφιασμοῦ της, ἐξάπλωσε εἰς τὸ κρεβάτι αὐτῆς καὶ ἐκοιμήθη. Τότε ἐμαζεύτηκαν οἱ Ἀπόστολοι ἵνα ἐνταφιάσουσι τὸ σῶμα τῆς Θεοτόκου. Εἰς τὸν βόρειον τοῖχον τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ εἶναι γεγραμμένα μερικὰ ἐγκώμια ἐκ τοῦ Ἐπιταφίου τῆς Παναγίας, ἐνῶ εἰς τὴν νοτιοδυτικὴν πλευρὰν ὑπάρχει ὁ τόπος ποὺ ἡσκήτεψε καὶ ἐτάφη ἡ Ὑσία Πελαγία.